

Obec Poděvousy

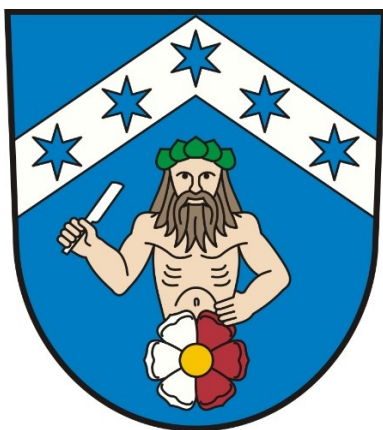
Poděvousy 47, 345 61 Staňkov
IČO:005 72 381

Vážení občané,

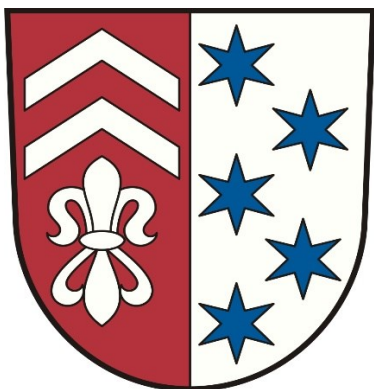
touto cestou bych Vás chtěla požádat o spolupráci ve věci výběru znaku Obce Poděvousy formou ankety.

Z příložených návrhů, na kterých se shodla většina zastupitelů, zaškrtněte Vámi zvolený návrh, který vhodíte do poštovní schránky v budově OÚ Poděvousy do 31.01.2023.

Předem děkuji, Iveta Nová.

A

B

Jméno, příjmení	Číslo popisné	Zvolená varianta

Tvorba nových obecních symbolů:

Znak obce musí respektovat soubor více či méně pevně stanovených heraldických zásad a musí rovněž vykazovat zřetelný významový vztah k lokalitě, kterou reprezentuje. Mezi relevantní tématické okruhy pro tvorbu znaku patří například konstituce tzv. mluvícího znamení (vyjádření názvu obce), reflexe historické pečeti či razítkové symboliky obce, vyjádření patrona obce, odkaz na význačné události nebo pověsti a mýty v dějinách obce, připomenutí erbovních motivů někdejších feudálních majitelů obce či panství, poukaz na specifické historické či současné řemeslné a jiné pracovní aktivity obyvatel obce, nebo vykreslení určitého relevantního přírodního motivu krajiny, do níž je obec zasazena.

Archivní průzkum nepotvrdil existenci vlastního obrazového pečetního znamení obce. V Indikační skicích Stabilmního katastru z roku 1837 není pečeť obce doložena, když zde spatřujeme pouze otisky vrchnostenských pečeti s erbem Trautmansdorffů, k jejichž panství Horšovský Týn ves před konstitucí obecního zřízení patřila. Stejně tak absentuje doklad o existenci pečeti také v Eichlerově topografické sbírce z 1. poloviny 19. století v Archivu Národního muzea v Praze.

Při nemožnosti navázat na historickou obrazovou pečeť obce počítá návrh znaku především s figurami odkazujícími na název obce a na její historické a geografické charakteristiky. Význam jednotlivých znakových obecních a heraldických figur je tedy následující:

1- Obecná figura poloviny tzv. divého muže, který drží v pravici břitvu, představuje tzv. mluvící znamení. O mluvícím znamení hovoříme v heraldice tehdy, odkazuje-li znaková figura na jméno nositele znaku. Mluvící znamení v obecním znaku může mít např. stejný slovní základ se jménem obce, nebo může jít o figuru, která vystihuje název obce nebo vyjadřuje jeho skutečný původ. Mluvící znamení poukazuje na jméno obce buď přímo, nebo takřikajíc šifrovaně a to skrze heraldickou metaforu. V toponomastické literatuře (Antonín Profous, Místní jména v Čechách, III. díl, 1951) nacházíme následující vysvětlení původu jména obce Poděvousy: „*Prvotní tvar zněl Podě-úsi = lidé, kteří pohodili, odhodili vousy, chodili bez vousů, tedy oholení, srov. jm. Poděbrady a ostatní jména s Podě- ! Uprostřed mezi samohl. ě – u se vyvinula hiátová souhl. h nebo v; zde v ovládlo jako v obecném slově vousy.*“ Jméno obce má tedy slovesný základ „podě“, u něhož je zřejmá souvislost se slovesem „podíeti“, když se například říká, že se něco někam podělo, tzn. ztratilo. Nu a ztratili se právě ony vousy obyvatel. Podobný základ mají podle Ústavu pro jazyk český Akademie věd jména obcí Podělusy, Poděhusy, Poděvousy a Paďousy. Další slovní základ, který můžeme ve jménu Poděvousy zaslechnout, je pak odkaz na někoho, kdo je podivný, nebo divoký (je tedy divous nebo podivous). A obě interpretace původu názvu obce Poděvousy může přitom v souboru tradičních heraldických figur velmi dobře vystihnout starobylá heraldická figura divého muže, symbol ambivalentní dobré i zlé přírodní síly. Tato figura má standardně podobu neoblečené postavy muže, který má na hlavě s dlouhými vlasy a vousy a kolem boků věnec z listí, např. břečťanového nebo dubového. V základní poloze je muž obrácen čelně, přičemž obvykle má levici v bok a v pravici drží např. kyj. Ve variantách návrhu znaku obce nemá divý muž, resp. jeho polovina v pravici kyj, či jiný bojový nástroj, ale drží v ní břitvu s jasným odkazem na výše popsaný původ jména obce Poděvousy - s trochou fantazie a nadsázky si tak můžeme představit obyvatele někdejšího divokého kolonizovaného území, kterak se chystá „podíeti“ své vousy. ☒ Věnec na hlavě má pak nikoliv z břečťanu či dubu, nýbrž z listí lipového, tedy listí českého národního stromu, čímž dochází k vyjádření polohy obce v pohraničním regionu západních Čech.

2- Obecná figura stříbrno-červeně polcené šestilisté růže se zlatým semeníkem je převzata z erbu Trautmansdorffů, k jejichž panství Teyn Horšův ves patřila před konstitucí obecního zřízení v polovině 19. století, což dokládají mj. i výše zmíněné Indikační skici z roku 1837, které jsou potvrzeny otisky vrchnostenské pečeti s erbem této knížecí rodiny. Významově shodnou alternativou k obecní figuře růže je heraldická figura červeno-stříbrného polcení (tj. svislého dělení) štítu, na němž je v rodovém znamení Trautmansdorffů růže položena.

3- Obecná figura pětice šestihrotých hvězd (variantně ve spojení s figurou krokve nebo samostatně) představuje jeden z typických atributů sv. Jana Nepomuckého, jemuž je zasvěcena kaple v obci.

4- Heraldická figura krokve jakožto symbol domovního štítu symbolizuje venkovské usedlosti, z nichž např. chalupa čp.8 je zařazena v Památkovém katalogu jako příklad venkovského stavení z počátku 19. století. Krokev má v návrhu znaku obce buď klasickou podobu krokve vycházející z okrajů štítu, nebo podobu dvou snížených a zúžených krovek, případně dvou volných krovek, přičemž přítomnosti dvou krovek v návrhu znaku obce můžeme rozumět také jako modifikovanému odkazu na figuru třikrát lomeného břevna z erbu českého vladyckého rodu Bohuchvalů z Hrádku (též ze Skrchlebu), v jehož držení se Poděvousy připomínají ve 14. století.

5- Obecná figura stříbrné lilie v červeném poli znakového štítu připomíná nejstarší dějiny vsi ve 12. a 13. století, kdy se uvádí jako příslušenství kláštera kladrubského, když symbolem kláštera byly nejprve obrazy P. Marie a posléze jeden z mariánských atributů – lilie.